

'สังฆราช' ประธานส.ค.ส. รัฐถกวันหยุดพิเศษปี64

'วิษณุ' ดัน วันสำคัญ เฉพาะกิจ ประจำภาค

“สมเด็จพระสังฆราช” ประธาน ส.ค.ส. ปีใหม่ 2564 เชิญธรรม ภาษิตเป็นพระคติธรรม ประธานพรความสุขปี ใหม่ 2564 “ความ พร้อมเพรียงของหมู่ ชน ยิ่ง ♦อ่านต่อหน้า 9

'สังฆราช' □ ต่อจากหน้า 1

ความเจริญให้สำเร็จ” ด้านสำนักพุทธฯ ร่วม กับ วัดอรุณฯ ส่วนกรมการศาสนาจับมือวัด ยานนาวา จัดสวดมนต์ข้ามปีออนไลน์ เชิญชวน ประชาชนร่วมสวดมนต์ข้ามปีที่บ้านผ่านทาง ทีวี่-เฟซบุ๊ก “วิษณุ” เผยรัฐบาลถกวันหยุด พิเศษปี 64 เพิ่ม หวังกระตุ้นศก. แคมเปญกำหนด วันหยุดประจำภาคขณะที่นายกแอดดาร์ระบุจะ ประกาศวันหยุดปีหน้า 2 ช่วง เพิ่มวันหยุดตรุษ จีน 12 ก.พ. 64 อีก 1 วัน และให้ไปดูงาน เทศกาลสำคัญในแต่ละภูมิภาคหากตรงวันศุกร์ อาจให้หยุดยาวเสาร์อาทิตย์ไปเลย

เมื่อวันที่ 25 ธ.ค. สมเด็จพระอริย วงศาสดญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆ ปริณายก ประธาน ส.ค.ส.เนื่องในวันขึ้นปีใหม่ 2564 โดยเป็นพระรูปพร้อมลายพระหัตถ์เชิญ ธรรมภาษิต เป็นพระคติธรรม ประธานพรสำหรับ ความสุขปีใหม่ พ.ศ. 2564 ว่า “สพฺเพสฺส สงฺฆ

ภูदानํ สามคฺคี วุฑฺฒิสํสาธิกา ความพร้อมเพรียง ของหมู่ชน ชัยความเจริญให้สำเร็จ”

ด้านนายณรงค์ ทรงอารมณ์ ผอ.สำนัก งานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (พศ.) กล่าว ว่า ตามที่มติมหาเถรสมาคม(มส.) ให้งดการจัด กิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี รวมถึงพิธีเจริญ พระพุทธมนต์ ซึ่งจัดขึ้นทุกวันเสาร์ ในพื้นที่ กรุงเทพฯ ส่วนภูมิภาคให้พิจารณาตามมาตรการ ของแต่ละจังหวัด เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของ โควิด-19 ระลอกใหม่นั้น พศ. ได้รับความเมตตาจากพระธรรมรัตนดิลก กรรมการ มส. เจ้าอาวาสวัดอรุณราชวราราม จัดให้มีการ สวดมนต์ข้ามปี ที่จัดเป็นการเฉพาะและเป็น การภายในของคณะสงฆ์ ที่พระอุโบสถวัดอรุณฯ โดย ไม่มีประชาชนเข้าร่วมในพิธี เพื่อเป็นต้นแบบให้ กับพุทธศาสนิกชนได้ร่วมกันสวดมนต์อยู่ที่ บ้าน ร่วมกับครอบครัว

ทั้งนี้ พศ. ได้จัดทำหนังสือสวดมนต์ข้ามปี ในรูปแบบ อี-บุ๊กสามารถดาวน์โหลดได้ทาง เฟซบุ๊กสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ และ เว็บไซต์ www.onab.go.th และสามารถร่วม สวดมนต์ข้ามปีไปพร้อมกันทั่วประเทศ ผ่านการถ่ายทอดสดทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่ง ประเทศไทย (NBT) และช่อง 7 HD ในคืนวัน ที่ 31 ธ.ค. ตั้งแต่เวลา 23.10 น. ถึงเวลา 00.05 น. วันที่ 1 ม.ค. 2564

นอกจากนี้วัดยานนาวาได้จัดกิจกรรม สวดมนต์ข้ามปีเป็นการภายในเช่นกันโดยจะมีการถ่ายทอดสดผ่านทางช่อง 5, เฟซบุ๊กวัด ยานนาวา และเฟซบุ๊กกรมการศาสนาเพื่อให้ พุทธศาสนิกชนได้ร่วมสวดมนต์ข้ามปีออนไลน์ ได้ที่บ้านด้วย

ที่ทำเนียบรัฐบาล นายวิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี ให้สัมภาษณ์ถึงการประชุม เตรียมการเพื่อกำหนดวันหยุดเฉพาะกิจในปี 2564 ว่า เป็นการบ้านที่คณะรัฐมนตรี (ครม.) มอบหมายให้ไปดูว่าควรจะมีวันหยุดพิเศษในปี

2564 ได้ช่วงไหนบ้าง ซึ่งถือเป็นวันหยุดพิเศษ หรือวันหยุดเฉพาะกิจ ไม่ใช่เป็นวันหยุดปกติ ที่สำคัญควรจะมีการบอกกล่าวล่วงหน้าจะได้มี การเตรียมการได้

นายวิษณุกล่าวต่อว่า ขณะเดียวกันยังมี ประเด็นที่เสนอค้างมานานที่จะนำมาพิจารณาไป พร้อมกันคือการกำหนดวันหยุดประจำภาคแม้ เราจะไม่ค่อยคุ้นกับเรื่องนี้เพราะจะคุ้นกับวันหยุด ปกติที่ตรงกันทั้งประเทศแต่ในความเป็นจริง ประชาชนในแต่ละภาคมีการเสนอมานานแล้ว ว่าควรมีวันหยุดที่เป็นงานของแต่ละภาคโดย ภาคอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องก็ต้องหยุด ซึ่งปัจจุบันมี อยู่บ้างแล้ว อาทิ วันหยุดพิเศษของประชาชนใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดอื่นไม่เกี่ยว หรือ เทศกาลงานเดือน 10 ซึ่งเป็นเรื่องของภาคใต้ภาค อื่นไม่เกี่ยวเช่นกัน

ทั้งนี้ การพิจารณากำหนดวันหยุดพิเศษ เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ภายในประเทศแต่จะไม่ถือเป็นวันหยุดนักขัต ดุกษ์ที่มีการประกาศให้ถือเป็นวันหยุดตลอดไป เหมือนเช่นวันวิสาขบูชา หรือมาฆบูชา เป็นเรื่อง เฉพาะกิจ เฉพาะปีเดียวซึ่งภาคเอกชนเห็นด้วย เพียงแต่ขอให้ประกาศล่วงหน้า เพราะครั้งที่ผ่านมา ประกาศล่วงหน้าไม่ทันทำให้เกิดความลักลั่น กลายเป็นว่าส่วนราชการหยุด แต่ภาคเอกชนไม่ได้หยุด เพราะไม่ได้กำหนดไว้ก่อน

ด้านนายวิรัช ประกอบโกศล นายก ษมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (แอดต้า) เปิด เผยว่า ได้ประชุมการท่องเที่ยวทั้งภาครัฐและ เอกชนเห็นชอบร่วมกันว่าเป็นหน้ารัฐบาลกำลัง พิจารณารวันหยุดพิเศษเพิ่มเติมจากปกติใน 2 กรณีเป็นอย่างน้อย คือกรณีแรกอาจเพิ่มวันที่ 12 ก.พ. 64 ให้เป็นวันหยุดเพิ่ม เพื่อให้หยุดยาว 3 วันคือวันที่ 12-14 ก.พ. 64 เพื่อให้เกิดการเดิน ทางท่องเที่ยวในประเทศ

ส่วนอีกกรณีหนึ่งที่ประชุมเห็นตรงกันว่า มีความเหมาะสมคือ การเพิ่มวันหยุดในช่วง

เทศกาลหรืองานประเพณีต่าง ๆ ของจังหวัดหรือภูมิภาคนั้น ๆ เช่น เทศกาลบุญบั้งไฟ เทศกาลเข้าพรรษาหรือเทศกาลลอยกระทงที่มีชื่อเสียงของแต่ละจังหวัดก็อาจประกาศให้เป็นวันหยุดในภูมิภาคนั้น ซึ่งทั้งหมดจะเสนอที่ประชุมกรมพิจารณาเห็นชอบอีกครั้ง

“ได้คุยกันในเบื้องต้นก่อนว่า ในปีหน้าจะมีวันหยุดเพิ่มอีกอย่างน้อย 2-3 วัน โดยจะดูวันสำคัญที่ตรงกับวันศุกร์ เพื่อให้หยุดยาววันเสาร์อาทิตย์ต่อไปได้เลยเป็นวันหยุดต่อเนื่องโดยเฉพาะช่วงที่มีงานเทศกาลสำคัญในแต่ละภูมิภาคทั่วประเทศอาจให้หยุดไปทั้งภาคเลยในเทศกาลสำคัญแต่ละวันหยุดเพียงแค่ 1 วันเท่านั้นซึ่งน่าจะช่วยกระตุ้นการท่องเที่ยวได้ดีขึ้นกว่าปี 63”

ส่วนนายพิพัฒน์ รัชกิจประการ รมว.การท่องเที่ยวและกีฬา เปิดเผยว่า ขณะนี้รัฐบาลได้หารือถึงความเป็นไปได้ร่วมกันว่า ในปี 64 จะให้มีวันหยุดยาวสุดสัปดาห์ทุกเดือน เพื่อกระตุ้นให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศได้หรือไม่

ขณะที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี กล่าวภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะกรรมการตำรวจแห่งชาติ (ก.ตร.) พร้อมเปิดนิทรรศการโครงการ “ของขวัญปีใหม่ 2564 จากใจตำรวจไทย แด่ประชาชน” ว่า สิ่งสำคัญที่สุดคือสิ่งที่คาดหวังว่าจะทำอะไร ประชาชนจะปลอดภัยได้รับการดูแลอย่างเท่าเทียมจึงต้องร่วมมือกัน หากร่วมมือกันตามระเบียบกติกาทั้งหมดก็ไม่มีปัญหาถ้าไม่ยากถูกตรวจแอลกอฮอล์ก็อย่ากินเหล้าให้มันเกิน ขณะที่ตำรวจที่ทำหน้าที่ก็ต้องแสดงให้เห็นถึงความเที่ยงตรงของเครื่องมือเครื่องไม้ต่าง ๆ ด้วย.

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/-

วันที่: อาทิตย์ 27 ธันวาคม 2563

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14488

หน้า: 13(บนขวา), 19

Col.Inch: 106.20 Ad Value: 132,750

PRValue (x3): 398,250

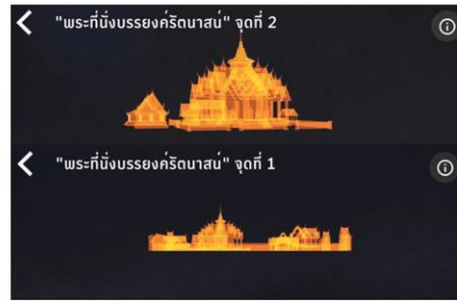
ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: ภูมิบ้านภูมิเมือง: 'AR SMART HERITAGE' ภูมินวัตกรรมเรียนรู้โบราณสถาน

'AR SMART HERITAGE' 19 ภูมินวัตกรรมเรียนรู้โบราณสถาน

หน้าจอ AR SMART HERITAGE

ภาพ AR SMART HERITAGE

'AR SMART HERITAGE' ภูมินวัตกรรมเรียนรู้โบราณสถาน

Paladisai@siamrecorder.com

จากการที่กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ได้พัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้บริการ ข้อมูลความรู้ด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมสู่ประชาชน ตามแผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมของ ประเทศนั้น ทำให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจด้วยการนำ เทคโนโลยี AR (Augmented Reality) และ VR (Virtual Reality) มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลมรดก วัฒนธรรม เพื่อสร้างความน่าสนใจ ในชื่อ AR SMART HERITAGE ซึ่งเป็นแอปพลิเคชันใหม่ล่าสุดที่กรมศิลปากร โดย นายประทีป เฟ็งตะโก ร่วมกับ ศ.เกียรติคุณ สันติ เล็กสุขุม ร่วมกันพัฒนาการเรียนรู้ที่สามารถ พาผู้ที่สนใจด้านประวัติศาสตร์ชมโบราณสถานสำคัญ

ของไทยในรูปแบบ ๓ มิติ อันเป็นผลงานการศึกษา ค้นคว้าของ ศ.เกียรติคุณ สันติ เล็กสุขุม ผู้ริเริ่ม นวัตกรรมการสื่อสารให้เข้าถึงงานสถาปัตยกรรม ด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์มาตลอด ซึ่งก่อนหน้านั้นได้การ เสนอภาพสันนิษฐานภูมิทัศน์ของโบราณสถานสำคัญ มาแล้ว สำหรับการสร้าง AR (Augmented Reality) ครั้งนี้ก็คือการนำเทคโนโลยีมาผสานระหว่างโลกแห่ง ความเป็นจริงและความเสมือนจริงเข้าด้วยกัน ด้วย การใช้ระบบซอฟต์แวร์และอุปกรณ์เชื่อมต่อต่างๆ เช่น เว็บแคมคอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้อง โดย วัตถุประสงค์ที่ว่ามันอาจจะเป็นภาพ วีดีโอ เสียง ข้อมูล ต่างๆ ที่ประมวลผลมาจากคอมพิวเตอร์ มือถือ หรือ อุปกรณ์สวมใส่ ซึ่งถือเป็นความก้าวหน้าที่คุณคน สามารถชมได้โดยผ่านโทรศัพท์มือถือ ในวันเปิด AR SMART HERITAGE เพื่อการเรียนรู้ ณ วัดราชบูรณะ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอโยธยา จังหวัด พระนครคีรีอโยธยา เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๓ นายประทีป เฟ็งตะโก อธิบดีกรมศิลปากร ได้ชวน ไปร่วมเปิดประสบการณ์ใหม่ที่ผู้สนใจชมโบราณสถานนั้น จะสามารถเห็นรูปแบบสันนิษฐานซ้อนทับลงบน

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/-

วันที่: อาทิตย์ 27 ธันวาคม 2563

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14488

Col.Inch: 106.20 Ad Value: 132,750

หน้า: 13(บนขวา), 19

PRValue (x3): 398,250

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: ภูมิบ้านภูมิเมือง: 'AR SMART HERITAGE' ภูมินวัตกรรมเรียนรู้โบราณสถาน

AR พระที่นั่งวิหารสมเด็จ

AR วัดพระศรีสรรเพชญ์

ภาพลัคนิฐานจากโบราณสถาน

ป้าย AR SMART HERITAGE

ประทีป เพ็งตะโก อธิบดีกรมศิลปากร

พิธีเปิด AR SMART HERITAGE

โบราณสถานจริง โดยผ่านเทคโนโลยี AR ทำให้ผู้เข้าชมสามารถจินตนาการเห็นถึงความรุ่งเรืองและยิ่งใหญ่ของเมืองมรดกโลก ปัจจุบันสามารถชมโบราณสถานภายในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จำนวน ๑๑ แห่ง รวมถึงวัดราชบูรณะ และตามโบราณสถานในอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับการประกาศเป็นมรดกโลก ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ๑๐ แห่ง อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย ๙ แห่ง และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร ๖ แห่ง ซึ่งทุกคนสามารถสแกนคิวอาร์โค้ดจากป้ายหน้าโบราณสถานแต่ละแห่ง และเปิดแอปฯ เพื่อซ้อนภาพกับสถานที่จริงได้ทันที

นอกจากนี้ กรมศิลปากรยังได้พัฒนาระบบของการนำชมโบราณสถานที่เป็นเข้าถึงได้ยากและไม่เคยเปิดให้เข้าชม เพื่อการอนุรักษ์และไม่ถูกทำลายนั้น ถือเป็น Unseen Heritage โดยนำระบบ Virtual

Reality มาพัฒนาผ่านกล่อง VR จำนวน ๒ แห่ง คือ กุรุพระปรางค์วัดราชบูรณะ ในอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และอุโมงค์วัดศรีชุม ในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งจะช่วยให้สามารถรับรู้เสมือนได้เดินเข้าไปชมภายในได้จริง ซึ่งเป็นก้าวใหม่ของการเรียนรู้ที่นำไปใช้ชมโบราณสถานรูปแบบใหม่ ด้วยเทคโนโลยีที่เข้าถึงได้ง่าย ซึ่งเป็นส่งเสริมเพิ่มมูลค่าและคุณค่าให้แก่โบราณสถาน มีความสำคัญและกระตุ้นให้ ความสนใจใคร่เรียนรู้ประวัติศาสตร์ไทยที่ถูกต้องมากขึ้น ซึ่งทุกคนสามารถเข้าแอปพลิเคชัน AR SMART HERITAGE ที่นำเทคโนโลยี AR (Augmented Reality) และ VR (Virtual Reality) มาใช้ในการนำเสนอข้อมูลมรดกวัฒนธรรมทุกเวลา แม้จะไม่ได้ไปยังสถานที่จริงก็สามารถชมได้เสมือนจริง นับเป็นก้าวใหม่ที่ช่วยสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับโครงสร้าง

แนวหน้า

Naew Na
Circulation: 900,000
Ad Rate: 1,250

Section: สุดสัปดาห์/-

วันที่: อาทิตย์ 27 ธันวาคม 2563

ปีที่: 41

ฉบับที่: 14488

หน้า: 13(บนขวา), 19

Col.Inch: 106.20 Ad Value: 132,750

PRValue (x3): 398,250

ศิลปิน: สีสี่

คอลัมน์: ภูมิบ้านภูมิเมือง: 'AR SMART HERITAGE' ภูมินวัตกรรมเรียนรู้โบราณสถาน

ถ่ายคิวอาร์โค้ดเพื่อชม

การชมด้วยระบบ VR

การชมจากโทรศัพท์มือถือ

ศ.เกียรติคุณ สันติ เล็กสุขุม

ป้ายโบราณสถานที่สำคัญ

สถาปัตยกรรมไทยในอดีตของโบราณสถานในยุคสมัยต่างๆ ทั้งๆ ที่ปัจจุบันจะเหลือเพียงแค่ฐานรากที่มีแต่เศษอิฐร่องรอยสถาปัตยกรรมและชิ้นงานด้านศิลปกรรมบางส่วน แต่โลกดิจิทัลก็สามารถนำภาพของความรุ่งเรืองแห่งยุคสมัยในอดีตกลับมาให้เห็น

มากกว่าหุ่นจำลองหรือภาพร่างภูมิสถาปัตยกรรม แม้ว่าจะเป็นข้อสันนิษฐานจากสิ่งที่เหลืออยู่น้อย ก็เป็นการจุดประกายการเรียนรู้และค้นคว้าต่อไปในสาระของประวัติศาสตร์ สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่เป็นต้นทุนทางมรดกวัฒนธรรมของแผ่นดิน

รวบรวมจัดทำ **สถานจริง** โดยผ่านเทคโนโลยี ซึ่งผ่านกระบวนการ
เมื่อมีเทคโนโลยี ศึกษาค้นคว้าโดย ศาสตราจารย์เกียรติคุณสันติ
AR (Augmented Reality) และ VR เล็กสุดมุม
ผู้เข้าชมจะได้จินตนาการเห็นถึงความรุ่งเรือง
(Virtual Reality) ซึ่ง และยิ่งใหญ่ของเมืองมรดกโลก ณ โบราณสถานภายใน

เข้าถึงมรดกศิลปวัฒนธรรม 'โบราณสถาน' ด้วยเทคโนโลยี

สานต่อการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้บริการข้อมูลความรู้ด้านมรดกศิลปวัฒนธรรมสู่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านกรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม เผยแพร่ผลงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมรดกศิลปวัฒนธรรม AR Smart Heritage ณ วัดราชบูรณะ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากการพัฒนาระบบการให้บริการข้อมูลสำหรับนักเรียน นักศึกษา นักท่องเที่ยวที่มีขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยก่อนหน้าเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ ข้อมูลศิลปวัฒนธรรม ทั้งสามารถค้นคว้าเพิ่มเติมเข้าชมผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เข้าชมพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติทั่วประเทศผ่าน **พิพิธภัณฑ์เสมือนจริง** และ **อุทยานประวัติศาสตร์เสมือนจริง** ที่กรมศิลปากรได้

สามารถทำให้เข้าถึงข้อมูลได้อย่างขึ้นจึงนำมาใช้นำเสนอข้อมูลมรดกวัฒนธรรม สร้างความน่าสนใจ โดย AR Smart Heritage เป็นการเปิดประสบการณ์ใหม่สำหรับผู้เที่ยวชมโบราณสถานซึ่ง **สามารถเห็นรูปแบบลัทธิฐานที่ปรากฏซ้อนทับลงบนโบราณ**

อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา รวมถึง **วัดราชบูรณะ และอุทยานประวัติศาสตร์ที่ได้รับ** รับการประกาศเป็นมรดกโลก ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย และอุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร

ในการพัฒนาระบบยังนำชมโบราณสถานที่เป็นแหล่งเข้าถึงยากและไม่เปิดให้เข้าชม ณ กรุงพระราชมงคลวัดราชบูรณะ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครคีรีอยุธยา และอุโมงค์วัดศรีชุม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ซึ่งจะช่วยให้มีความเข้าใจ ได้รับบรรยากาศเสมือนได้เข้าชมจริง เชื่อมโยงวันวานและปัจจุบัน เข้าถึงข้อมูลง่ายขึ้น เกิดความเข้าใจและเรียนรู้มรดกศิลปวัฒนธรรมได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

พระยศวริศ สุปญโญ

กว่าจะเป็นผู้ดูแลมิวเซียมสุนทรภู่ วัดเทพธิดารามวรวิหาร

๑ สถาบันบ้านเรา

ปรีชาติ ประคองจิตร

พระยศวริศ สุปญโญ ผู้ดูแลมิวเซียมสุนทรภู่ (อดีตพระธรรมทูตยุโรปสายหลวงปู่ชา สุภทฺโท) เล่าว่าพี่ภักดิ์ สุนทรภู่เป็นพื้นที่ประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต พระสุนทรโวหารหรือสุนทรภู่ กวีเอกสามัญชนแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ สร้างผลงานวรรณกรรมไว้มากมาย บทกลอนที่มีความไพเราะ และได้รับการยกย่องจากองค์การยูเนสโกให้เป็นบุคคลสำคัญของโลกในด้านวรรณกรรม

ทั้งนี้ พระยศวริศได้เล่าถึงเกร็ดประวัติศาสตร์ตอนหนึ่งว่า พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ หรือพระองค์หญิงวิลาส ทรงศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา เช่นเดียวกับสมเด็จพระบรมชนกนาถ (รัชกาลที่ ๓) ทรงบริจาคทรัพย์ส่วนพระองค์โดยเสด็จพระราชกุศลต่างๆ ทรงอุปถัมภ์ศิลปินและกวีทั่วไป ด้วยเหตุนี้พระตำหนักใหญ่ของพระองค์ท่าน นอกจากข้าราชการบริวารแล้วยังเป็นแหล่งรวมศิลปินและกวีที่กระจัดกระจายไปฟุ้งบารมีเจ้านายตามวังและตำหนักต่างๆ

เมื่อครั้งพระองค์หญิงวิลาสทรงพระประชวรเป็นปีในห้อง (พระโรคตรัสสันตนาฏ) ล้นพระชนม์ จุกเสียดปวดพระนาภี เพียง ๗ วันทนไม่ไหว ในสมัยก่อนต้องนำพระศพใส่ในพระโกศด้วยท่านั่งขัดสมาธิแล้วเสียบแท่งเหล็กเพื่อให้อยู่ในท่านั่งตั้งตรงในพระโกศ เมื่อผ่าพระนาภีปรากฏว่าอวัยวะภายในเน่า ต้องเอาแอลกอฮอล์แล้วเอาด้ายไหมฟองออกมา ท่อเหมือนกับมัมมี่ ขณะนั้นสุนทรภู่ยังไม่ได้สึกจากพระภิกษุ ได้มีโอกาสเข้าร่วมพิธีพระศพพระองค์หญิงวิลาส

จากนั้นอีก ๑ ปีต่อมา รัชกาลที่ ๓ จึงได้มีพระบรมราชโองการให้จัดพิธีพระราชทานเพลิงศพพระองค์หญิงวิลาส กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพ ณ พระเมรุท้องสนามหลวงเมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๓๘๘ พระองค์ทรงเป็นพระราชธิดาองค์โปรดในรัชกาลที่ ๓ ตั้งแต่ครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นกรม

หมื่นเจษฎาบดินทร์ ประสูติแต่เจ้าจอมมารดาบางที่พระองค์โปรดปรานเมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๓๕๔ วัดนี้รัชกาลที่ ๓ ทรงสร้างให้พระราชธิดารุ่นแรกที่ทรงสนิทยุติมาหญิงนัก อีกทั้งมีพระลิริโฉมงดงามยิ่ง ขณะประสูติพระองค์มีพระชนมายุเพียง ๒๔ พรรษา วัดนี้มีความสวยงามมากด้วยผลงานศิลปะและความเชื่อแบบจีน หน้าบันของโบสถ์มองขึ้นไปเห็นหงส์ที่แสดงถึงสตรีผู้สูงศักดิ์

ขณะบวชสุนทรภู่ยังเขียนเรื่องพระอภัยมณียังไม่จบ ก่อนหน้านั้นได้แต่งไว้ ๔๙ สมุดเล่มไทยใกล้จะจบแล้ว กรมหมื่นอัปสรสุดาเทพมีรับสั่งให้แต่งต่อถวายเดือนละเล่มสมุดไทย สุนทรภู่จึงแต่งต่ออีก ๔๕ สมุดไทย รวมเป็น ๙๔ เล่มสมุดไทย กำลังจะเขียนในช่วงนางสุวรรณมาลีกำลังจะตาย ด้วยแรงบันดาลใจในการเขียนเมื่อเห็นพระองค์หญิงวิลาสใกล้จะสิ้นพระชนม์ ด้วยความรู้สึกรักและอาลัยตั้งใจว่าจะถ่ายทอดเป็นงานเขียนอย่างลึกซึ้ง แต่เป็นงานเขียนที่ยังไม่สมบูรณ์ด้วยพระองค์หญิงวิลาสสิ้นพระชนม์ไปเสียก่อน สุนทรภู่เก็บบันทึกบรรยากาศการเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ แล้วนำมาเขียนผูกเล่าเป็นเรื่องราวด้วยจินตนาการถ่ายทอด สุนทรภู่ก็ได้เข้าเฝ้าฯ เขียนเรื่องราวสุดท้ายในร่ำพันพิลาป พุดถึงวัดเทพธิดารามด้วยความรักและอาลัย เพราะสุนทรภู่กำลังจะจากวัดแห่งนี้ไปแล้ว

ในเวลาต่อมารัชกาลที่ ๓ เสด็จฯ มาที่วัดเทพธิดาราม มีรับสั่งให้สุนทรภู่เข้าไปช่วยงานในวัง และมีรับสั่งให้เจ้าฟ้าจุฬามณีไปเรียนวิชาการทหารที่ประเทศอังกฤษ พร้อมกับส่งสุนทรภู่ไปเป็นทหารราชองครักษ์ตามเสด็จเจ้าฟ้าจุฬามณีไปประเทศอังกฤษ ขณะนั้นสุนทรภู่ยังเขียนเรื่องพระอภัยมณีค้างอยู่ในช่วงที่นางสุวรรณมาลีกำลังจะตายจริงๆ แล้วสุนทรภู่มีความตั้งใจแต่เดิมว่าจะบวชตลอดชีวิต แต่เมื่อต้องเดินทางไปทำงานที่ประเทศอังกฤษ ไปเห็นผู้หญิงอังกฤษก็สมมติเรื่องราวตัวละครอีกตัวหนึ่งคือนางละเวงมาแทนที่นางสุวรรณมาลี แต่เดิมตั้งใจจะเขียนให้นางสุวรรณมาลีสิ้นชีวิต ก็เปลี่ยนประเด็นใหม่เป็นว่าจะตายแต่ไม่ตาย คิดจะฆ่าตัวตายเพราะน้อยใจที่สุนทรภู่ไปหลงใหลชอบนางละเวง ทำให้การเขียนเรื่องราวของตัวละครมีชีวิตชีวา

สุนทรภู่ลาสิกขาแล้วทิ้งผลงานทุกสิ่งทุกอย่างไว้ที่วัดไม่ได้เอาอะไรติดตัวไปทั้งทรัพย์สินศฤงคารอะไรต่อมิอะไรที่ได้สะสมไว้ แม้แต่ผลงานพระอภัยมณีก็อยู่ที่วัดทั้งหมด ในเวลาต่อมามีการนำผลงานของสุนทรภู่ไปเก็บไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ

กรมศิลปากรนำต้นฉบับทั้งหมดไปบูรณะเก็บไว้ ซึ่งก่อนหน้านั้นแม่ซีเก็บต้นฉบับไว้ที่วิหารภิกษุณี ในสมัยที่สุนทรภู่จำพรรษาที่วัดแห่งนี้ แม่ซีเข้ามาทำความสะอาดและเก็บต้นฉบับรักษาไว้ทั้งหมด ด้วยเห็นว่าของทั้งหมดนี้เป็นของพระองค์หญิงวิลาสจึงได้เก็บรักษาไว้เป็นอย่างดี เกรงว่าจะสูญหายจึงนำไปเก็บรักษาไว้ที่กุฏิของแม่ซี กระทั่งแม่ซีเสียชีวิตแล้วไม่ได้บอกใคร

ในเวลาต่อมาจึงได้มีการบูรณะกุฏิของแม่ซีหลังนี้ในช่วงปี ๒๕๕๙ จึงได้เห็นต้นฉบับเก่ามากตกลงมาเพราะมีอายุเป็นร้อยปี ต่อมากรมศิลปากรนำต้นฉบับมาเก็บรักษาไว้ที่วัดเทพธิดารามฯ ไม่รู้ว่าเป็นตัวจริงหรือทำมาใหม่แล้วตัวจริงที่เป็นหนังสือโบราณน่าจะเก็บไว้ที่หอสมุดแห่งชาติ แต่เท่าที่ดูจากสมุดไทยดำ (เอกสารโบราณที่ทำจากเปลือกไม้ชนิดต่างๆ) ที่ค่อนข้างเก่า (เขียนบนแผ่นทองคำเหมือนกับการลงรักปิดทอง) น่าจะทำจำลองจากเอกสารจริง ในช่วงที่สุนทรภู่อยู่ประเทศอังกฤษขณะนั้นสมเด็จพระราชินีวิกตอเรียทรงขึ้นครองราชย์ สุนทรภู่อยู่ที่ประเทศอังกฤษเป็นเวลานานเพื่อดูแลเจ้าฟ้าจุฬามณีขณะทรงศึกษา ในเวลาต่อมารัชกาลที่ ๓ ล้นพระชนม์ แต่เนื่องจากเจ้าฟ้าจุฬามณีอยู่ประเทศอังกฤษ ถ้าอยู่เมืองไทยก็จะได้ทรงขึ้นครองราชย์ ทางเมืองไทยได้มีการนิมนต์รัชกาลที่ ๔ ขณะทรงผนวชให้ลาสิกขา และกราบบังคมทูลให้ทรงขึ้นครองราชย์

พระยศวริศ สุปัญญาเล่าว่า ก่อนที่จะตัดสินใจบวชนั้น ทำงานเป็นพนักงานการบัญชีขึ้นตำแหน่งผู้จัดการในหน่วยงานรัฐวิสาหกิจการประปานครหลวง สำนักงานหินกอง หนองแค สระบุรี เป็นบุตรคนสุดท้องของครอบครัว ยังเป็นหนุ่มโสดไม่มีครอบครัว ดูแลบิดามารดา บ้านบิดามารดาอยู่ย่านคลองเตย พ่อทำงานอยู่กรมไปรษณีย์โทรเลข ส่วนแม่ทำงานโรงงานยาสูบ จึงทั้งดื่มเหล้าและสูบบุหรี่ในขณะที่พ่อไม่ดื่มเหล้าและไม่สูบบุหรี่แต่อย่างใด

“อาตมาเริ่มต้นทำงานซีมอเตอร์ไซด์ตั้งแต่เป็นพนักงานจดมาตรวัดน้ำ เมื่อพ่อแม่สิ้นแล้วอาตมาอยากบวช ไปบวชที่วัดป่าสีคิ้ว นครราชสีมา อาตมาแก่แล้วไม่ชอบสายเรียนมานับหนึ่งใหม่ อาตมาเลือกสายปฏิบัติออกธุดงค์ นักรธรรมเอกฐ์ เรื่องพระประวัติของพระพุทธเจ้าก็ได้เรียนรู้จากท่าน อาตมาอยู่วัดป่าไม่มีเงินไม่จับเงิน การเดินธุดงค์ได้บารมี อาตมาเคยเดินธุดงค์จากแม่ฮ่องสอนไปถึงโคราช ใช้เวลา ๔-๕ เดือน มีจังหวะหนึ่งอาตมาได้ไปแสวงบุญที่ประเทศอินเดีย เนื่องจากมีผู้อุปฐาก (ผู้อุปถัมภ์บำรุงพระภิกษุสามเณรหลวงพ่) โยมเป็นเจ้าของบริษัททัวร์จึงให้อาตมาไปประเทศอินเดียในฐานะ

ผู้ติดตามหลวงพ่เป็นเวลา ๑๐ วัน อาตมารู้สึกประทับใจทุกจุดที่ประเทศอินเดีย เข้าไปกราบสักการะสถานที่ต่างๆ แล้วร้องไห้ทุกจุด อาตมามีความเชื่อในพระพุทธเจ้า ๑๐๐% น้ำตาไหลด้วยความปลื้มปีติยิ่ง”

พระยศวริศ สุปัญญาเล่าว่า ได้ตั้งจิตอธิษฐานว่าทำอย่างไรหนอถึงจะเข้าไปรับใช้พระพุทธศาสนาได้อย่างเต็มที่ เข้าไปเจาะลึกวิถีชีวิตของพระพุทธเจ้าขณะที่ประทับอยู่อย่างลึกซึ้ง และเป็นความโชคดีอย่างยิ่งที่ได้เดินทางไปประเทศอินเดียในครั้งนั้น ทั้งๆ ที่อาตมาไม่ได้มีเงินแต่อย่างใด อาตมาบวชเป็นพระภิกษุแล้วไม่อยากจะรบกวนเงินพี่น้องแต่อยู่ดีๆ มีพระธรรมโพธิวงค์ (วีรยุทธ) เจ้าอาวาสวัดไทยพุทธคยา หัวหน้าพระธรรมทูตสายอินเดีย-เนปาล เดินทางมาจากประเทศอินเดียเข้ามาที่วัดของหลวงพ่ แล้วตั้งคำถามอาตมาว่าอยากไปอินเดียหรือไม่ อาตมาก็บอกว่าอยากไป ท่านก็ถามย้ำอีกว่าอยากไปจริงหรือ แต่ต้องมีข้อแลกเปลี่ยนทำงานในวัดที่พุทธคยาเป็นเวลา ๖ เดือน (๔ แห่ง แห่งละ ๖ เดือน เป็นเวลา ๒ ปี) ทำงานเป็นพนักงานบัญชีเนื่องจากเคยทำงานในหน่วยงานด้านบัญชีการเงินมาก่อน เพื่อจะได้วางระบบการเงินที่วัดไทยในประเทศอินเดีย

“การวางระบบบัญชีเป็นที่พอใจของท่านเจ้าคุณในการตรวจสอบได้ทั้งหมด ตอนนั้นอาตมาเริ่มพิจารณาตัวเองอยู่ที่นั่น ๒ ปีกับการทำงานวางระบบการเงินและบัญชี เป็นงานที่ยุ่งมากต้องรับผิดชอบเงินเป็นล้านๆ บาท ทั้งๆ ที่ตั้งใจว่ามาประเทศอินเดีย มาปฏิบัติ นั่งสมาธิ ศึกษาคันถวิดิชีวิตของพระพุทธเจ้า อาตมาเริ่มถามตัวเองว่ากำลังหลงทางหรือเปล่า อาตมาได้เงินค่าตอบแทนจากการทำงานเป็นแสนก็จริงอยู่ สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดกิเลสได้ อาตมาขอลากลับเมืองไทย จะด้วยแรงอธิษฐานหรืออย่างไรไม่ทราบได้ อาตมาก็ได้มาพำนักอยู่ที่วัดเทพธิดารามฯ ด้วยความรักความศรัทธาในตัวสุนทรภู่ อาตมาบวชมาแล้ว ๑๘ ปี มาพักอยู่ที่วัดเทพธิดารามฯ เป็นเวลา ๓ ปีแล้ว”

“อาตมาเคยอธิษฐานขอพระพุทธรูปหลวงพ่ขาว (พระพุทธเทววิลาส) พระประธานในพระอุโบสถซึ่งเป็น ๑ ใน ๓ สิ่งมหัศจรรย์ของวัดเทพธิดารามฯ พระองค์ศักดิ์สิทธิ์มากขอให้แคล้วคลาดจากภยันตรายทั้งปวง เพราะการทำงานนั้นย่อมมีอุปสรรคนานับการ ในที่นี้ไม่มีใครเกิดทันสุนทรภู่กันทั้งนั้น เหตุการณ์ผ่านมาแล้ว ๓๓๔ ปี สิ่งที่น่ามาเล่าถ่ายทอดความรู้ันอัฐิของท่านอยู่ที่วัดชินโรสฯ ท่านเสียชีวิตที่บ้านเกิดของท่านแถวคลองมอญ บางกอกน้อย”.

หนึ่งวิสัยทัศน์ · หนึ่งอัตลักษณ์ · หนึ่งประชาคม

สดุดีเดลินิวส์ท่องเที่ยวสนอง AEC

นายเอกวิทย์ หลีกเส้น ผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล กล่าวว่าการพัฒนาจังหวัดสตูลกับนโยบายประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนหรือ AEC นั้น ทางจังหวัดสตูลโดยผู้ว่าฯ คนก่อน ๆ นั้นได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องได้เป็นอย่างดีแล้ว โดยจังหวัดสตูลนั้นต่างก็ทราบกันดีว่าเป็นจังหวัดขนาดเล็ก มีเนื้อที่ทั้งสิ้นประมาณ 2,800 กว่า ตร.กม. หรือประมาณ 1,570,000 ไร่เศษ ซึ่งแบ่งเป็น 7 อำเภอ กับ 36 ตำบล กับ 280 หมู่บ้าน มีประชากรประมาณ 324,119 คน

ทั้งนี้เมื่อปี พ.ศ. 2561 ที่ผ่านมาจังหวัดสตูลมีผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งสิ้น 3,100,000 ล้านบาท และประชากรในจังหวัดมีรายได้ต่อคนต่อหัว ประมาณ 100,000 บาท ซึ่งจัดเป็นอันดับ 4 กลุ่มจังหวัดภาคใต้กลุ่มฝั่งอันดามัน และเป็นลำดับที่ 8 ของภาคใต้

“สตูล” นั้นนับว่ามีความโดดเด่นเป็นอย่างมากในเรื่องภูมิศาสตร์เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีอาณาเขตติดต่อกับรัฐเปอร์ลิส และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ทั้งทางบก และทางน้ำ และมีด้านสู่สากลกรบ้านวังประจัน ต.วังประจัน อ.ควนโดน และด้านสู่สากลกรบ้านตำมะลัง ต.ตำมะลัง อ.เมืองสตูลเป็นพรมแดนเข้า-ออกระหว่างประเทศมีการพัฒนาที่มีศักยภาพมาก ส่วนทรัพยากรธรรมชาติที่มีความโดดเด่นนั้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงระบบนิเวศต่าง ๆ มีอยู่มากมาย

นอกจากนั้นสตูลก็ยังมีที่ท่องเที่ยวทางทะเล การท่องเที่ยวแบบวิถีชีวิตเชิงศิลปวัฒนธรรมประเพณีและศาสนา แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชีวิตและการมีสุขภาพที่ดีมีหลายแห่งในพื้นที่โดยเฉพาะล่าสุดองค์การยูเนสโกมีมติเห็นชอบเสนอให้อุทยานธรณีสตูลเป็นสมาชิกอุทยานธรณีโลกของยูเนสโก (UNESCO Global Geoparks) หรือว่า ยูเนสโกโกลบอลจีโอพาร์คแห่งแรกของประเทศไทย ซึ่งเป็น 1 ใน 5 ของอาเซียนครอบคลุมในพื้นที่ 4 อำเภอ ประกอบด้วย อ.ทุ่งหว้า อ.มะนัง อ.ละงู และอ.เมือง เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศมีภูเขาหินปูน มีเกาะน้อยเกาะใหญ่ และชายหาดที่สวยงามนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสสัมผัสกับสภาพธรรมชาติอันบริสุทธิ์ได้ รวมไปถึงจนถึงมีความรู้ร่ำรวยทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตประชาชนที่ผูกพันกับสถานที่ดังกล่าวมาได้อีก

ตรงนี้ก็ถือว่าเป็นจุดสำคัญที่จะเป็นเซ็นเตอร์ในเรื่องของการสร้างมูลค่าเพิ่มได้อย่างยอดเยี่ยมทั้งการสร้างงาน สร้างอาชีพ และสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่ได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ ทั้งนี้แหล่งท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วนั้นยกตัวอย่างเช่น แหล่งท่องเที่ยวเชิงระบบนิเวศทาง

ทะเลที่มีอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา เกาะไข่ เกาะหินงาม เกาะอาดัง เกาะหลีเป๊ะ ฯลฯ โดยเฉพาะหมู่เกาะตะรุเตาที่สวยงามอันสวยงามมีชื่อเสียงโด่งดังระดับโลกนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศมาสัมผัสกัน และในปีที่ผ่านมาที่เป็นช่วงสถานการณ์โควิด-19 พบว่า มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวสตูลกว่า 1,500,000 คนเศษ โดยส่วนหนึ่งไป เกาะหลีเป๊ะ เกาะอาดัง เกาะราวี และอุทยานแห่งชาติเกาะตะรุเตา เป็นเรื่องที่น่าภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง

ประเภทสถานที่เป็นหาดทรายมีชายหาดทรายขาวสวยงามนั้น มีแหลมตันหยงไป ถ้ำลอดปูยู อ.เมืองสตูล ถ้ำเลส เตโกดอน, พิพิธภัณฑ์ช้างศึกดำบรรพ์ ที่ อ.ทุ่งหว้า ในส่วนแหล่งท่องเที่ยวประเภทวิถีชีวิตศิลปวัฒนธรรมประเพณีและศาสนานั้น สตูลมีมีสยัคมาบัง, พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กฤษณาสกุลเต็น, แหล่งโบราณคดีเขาตะพวยว้าง, วัดชานาธิปเฉลิม, (สถาปัตยกรรมสวยงาม) ตึกชุมชนที่เต็มไปด้วยอาคารสไตล์ชิโนโปรตุกีสที่ผสมผสานเป็น

ศิลปะ ชิโนโปรตุกีส ฯลฯ ตั้งอยู่ ต.พิมาน อ.เมือง ตระหง่านโดดเด่นสวยงามยิ่ง อ.มะนัง มีถ้ำภูผาเพชร และสตูลยังมีสถานที่ท่องเที่ยวชุมชนอีก 29 แห่ง ประกอบด้วย แหล่งท่องเที่ยวบ้านแกตรี บ้านหัวทาง บ้านพญาบังสา แหล่งท่องเที่ยวบ้านบากันใหญ่ โลกพยอม หัวหิน บ่อเจ็ดลูก ชุมชนบ้านภูผาเพชร, สะพานข้ามกาลเวลา อุทยานธรณีอยู่ในพื้นที่ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะเภตรา (เขาโต๊ะหยง) มีการสร้างสะพานเดินเท้ารอบภูเขาด้านติดทะเล โดยแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่กล่าวข้างต้นนั้นนักท่องเที่ยวนำมาเยือนสัมผัสเป็นอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ในปี 2564 นี้ คาดว่ายังอยู่ในสถานการณ์โควิด-19 เนื่องจากพบว่าขณะนี้ทั่วโลกกว่า 77 ล้านคนแล้ว จังหวัดสตูลมีมาตรการเชิญชวนนักท่องเที่ยวโดยวางแผนกันว่า ต้องเร่งประชาสัมพันธ์โดยเฉพาะเรื่อง การป้องกันควบคุมโรคที่ดีมีคุณภาพ โดยขณะนี้ได้ประชุมคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดสตูลกันทุกสัปดาห์เพื่อติดตามข้อมูลหรือผู้คนเข้า-ออก เพื่อนำมาสู่การกักกัน และสังเกตอาการ การเฝ้าระวัง ป้องกัน การลักลอบเข้ามาไม่ว่าจะเป็นแรงงานต่างด้าว หรือคนไทยที่แอบลักลอบเข้ามา แล้วไม่ยอมเข้าสู่การกักกันตัว มีการกักกันทุกสัปดาห์กับเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังที่ด่าน หรือเขตแดนทางน้ำ และเขตแดนทางบก การประกาศให้ประชาชนสวมหน้ากากอนามัยโดย ฝวจ.สวมเป็นตัวอย่างในเวลาออกนอกบ้าน และการเข้าไปในที่ชุมชน หรือสถานที่แออัด ทุกฝ่ายต้องถือปฏิบัติกันอย่างเคร่งครัด.

วิกรม อภัยดาหยบ